

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
Confirmatory Factor Analysis to Good Citizenship
Characteristics for Undergraduate Students
of Buditpatanasila Institute

ปรเมศวร์ พิษผักหวาน Paramate Puchpakwan*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 240 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.66 และค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 องค์ประกอบที่ 2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 องค์ประกอบที่ 3 การรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 แต่ละองค์ประกอบมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง (R^2) มีค่าระหว่าง 0.91 – 0.97 จากการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี กับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติทดสอบไค-สแควร์ (χ^2) = 120.75, df = 100, p = .077, CFI = 1.00, $AGFI$ = 0.91, $RMSEA$ = 0.030 แสดงว่ารูปแบบโมเดลดังกล่าวนี้ที่ถูกพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสามารถนำมาอธิบายคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักศึกษา

คำสำคัญ: องค์ประกอบเชิงยืนยัน/คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี/สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

* อาจารย์ประจำสำนักอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Abstract

The purpose of this research was to analyze the confirmatory factor to good citizenship characteristics for undergraduate students of Bunditpatanasila. The sample was 240 undergraduate students of Bunditpatanasila. A questionnaire with discriminating value between 0.32 to 0.69 and at 0.92 confidences level was used as research instrument to collect data. Statistic for data analysis was the second-order confirmatory factor analysis.

The research results showed that confirmatory factor analysis to good citizenship characteristics included three factors namely 1) self-responsibility with factor loading 0.98 2) cooperation work with factor loading 0.96 and 3) social responsibility with factor loading 0.94 being significant at the 0.01 level and square multiple correlation coefficient (R^2) between 0.91 – 0.97. Association of good citizenship characteristics model with confirmatory factor analysis was investigated. Confirmatory factor analysis results of this model for undergraduate students of Bunditpatanasila associated with empirical data with the Chi-Square at 120.75, $df=100$, $p = 0.077$, CFI = 1.00, AGFI = 0.91 and RMSEA = 0.030. It indicated that this model which developed ralated empirical data could describe good citizenship characteristics for undergraduate students.

Keyword: Confirmatory Factor, Good Citizenship Characteristic, Bunditpatanasila Institute

บทนำ

พลเมืองไทยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมไทย การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมไทยในปัจจุบัน เนื่องจากจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ พลเมืองดีนั้นต้องประพฤติปฏิบัติตนตามประเพณีของสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตเพื่อการพัฒนาสังคมให้เกิดความสงบสุขและยั่งยืน การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีนั้นต้องพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความสามารถและทักษะการแก้ปัญหา การสื่อสารต่อผู้อื่นที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดีในสังคม การส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีควรเริ่มตั้งแต่ในวัยก่อนเข้าเรียน เพื่อให้ตระหนักถึงหน้าที่ของตน เคารพสิทธิผู้อื่น คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการที่จะเป็นพลเมืองที่ดีนั้น ยังต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและศีลธรรม มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของคนในสังคม และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (Davies et al., 1999) ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี จึงพัฒนาเพื่อต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากพลเมืองดี จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีเหตุผล รับฟังความเห็นของผู้อื่น เคารพกฎระเบียบของสังคม มีน้ำใจ และมีความรับผิดชอบต่อ (วิชัย ภูโยธิน และคณะ, 2551) และเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ รวมทั้งคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของสังคม

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีจากนักวิชาการศึกษาหลายท่าน โดยคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อที่ประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสามารถนำพฤติกรรมนี้มาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้มีประสิทธิภาพ และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมให้เกิดความสุขสงบได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรับผิดชอบต่อตนเอง 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 3) การรับผิดชอบต่อสังคม

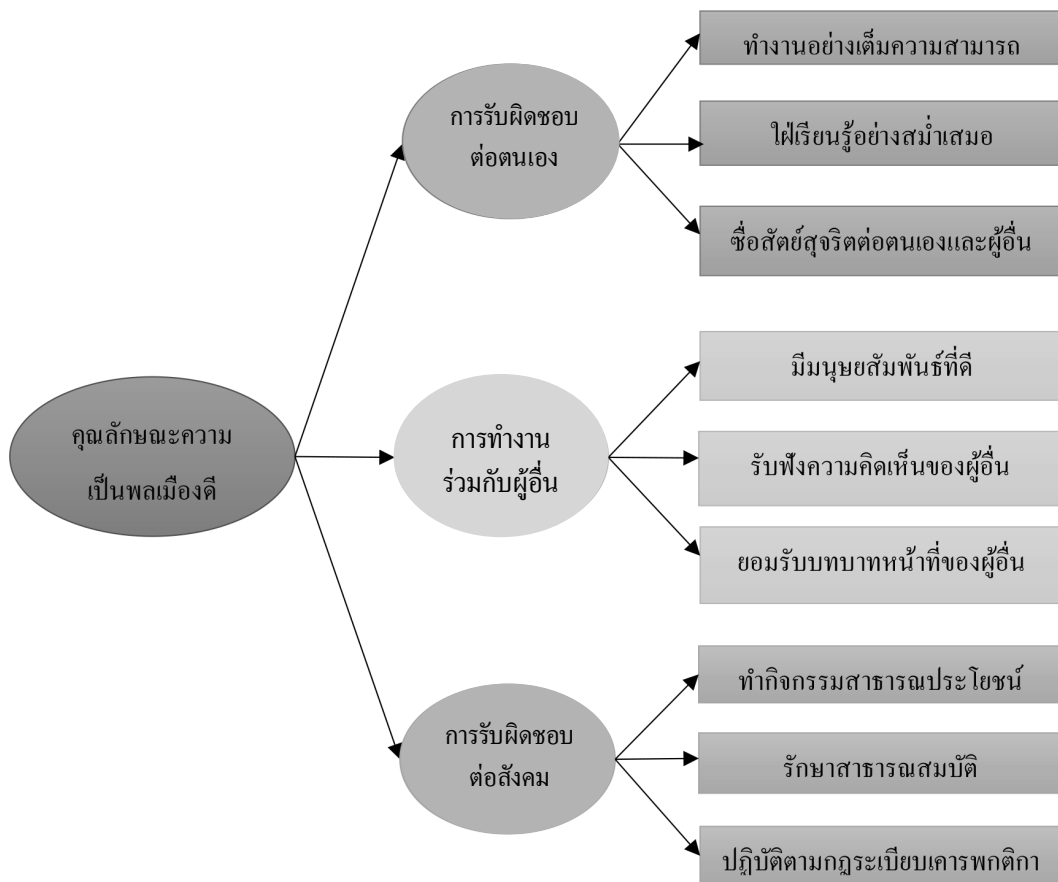
จากความสำคัญของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ข้างต้น รวมทั้งในปัจจุบันงานข้อมูลที่เป็นเชิงประจักษ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ทำการศึกษารายองค์ประกอบเชิงยืนยัน มีค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และนำผลการวิจัยองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีมาพัฒนาผู้เรียนของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี และสังเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

ภาพที่ 1: องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี กับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 16 หน่วยงาน จำนวน 3,722 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยเป็นหน่วยงานที่อยู่ภาคกลางจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ผู้วิจัยใช้กฎเกณฑ์เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้เป็นที่ยอมรับได้มากที่สุด ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่า ต่อตัวแปรที่สังเกตได้ 1 ตัวแปร Hair et al. (2006) ซึ่งในงานวิจัยนี้ มีตัวแปรที่สังเกตได้ 12 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 240 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random sampling) ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1) การสุ่มเลือกสถานศึกษาในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม และขั้นตอนที่ 2) การสุ่มเลือกนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของแต่ละสถานศึกษา จากขั้นตอนที่ 1) โดยใช้นักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยการศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี และนำมาสังเคราะห์ให้ได้องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จากนั้นนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์มาสร้างแบบสอบถามการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดจำนวน 18 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ให้นักศึกษาประเมินตนเอง โดยใช้วิธีการสร้างตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำมาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Indexes of Item Objective Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป

ซึ่งพบว่า งานวิจัยนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

จากนั้นนำแบบสอบถามการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ และคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.30 – 0.66 และหาค่าความเชื่อมั่นความสอดคล้องภายใน โดยหาค่าวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยรวม เท่ากับ 0.96 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของสถานศึกษาในสังกัด 4 แห่ง ได้แก่ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จำนวน 240 คน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งงานวิจัยนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีผลดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การรับผิดชอบต่อตนเอง 6 ตัวแปรที่สังเกตได้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.486 – 0.668 องค์ประกอบที่ 2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น 6 ตัวแปรที่สังเกตได้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง

0.536 – 0.733 และ องค์ประกอบที่ 3 การรับผิดชอบต่อสังคม 6 ตัวแปรที่สังเกตได้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.595 – 0.779 ทุกตัวแปรสังเกตได้จำนวน 18 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (Confirmatory Factor Analysis: First Order) ของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading: b) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: SE) ค่าสถิติทดสอบนัยสำคัญ (t-Values) ของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าความเชื่อมั่น (Coefficient of Determination: R²) ตัวบ่งชี้ทุกตัวขององค์ประกอบทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 1 กล่าวคือ องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ตัวแปรที่สังเกตได้ จำนวน 18 ตัว และการวิเคราะห์ของค่าสถิติต่าง ๆ มีผลดังนี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 18 ตัวแปร ใน 3 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ตัวขององค์ประกอบที่ 1 มีค่าตั้งแต่ 0.70 – 0.81 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ตัวขององค์ประกอบที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 0.77 – 0.86 และ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ตัวขององค์ประกอบที่ 3 มีค่าตั้งแต่ 0.83 – 0.90

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 18 ตัว มีค่าตั้งแต่ 0.05 – 0.10

ค่าสถิติทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัวมีค่าตั้งแต่ 11.15 – 18.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t-Value > 2.58)

ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัวใน 3 องค์ประกอบเมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ของตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ด้านขององค์ประกอบที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ตั้งแต่ 0.49 - 0.66 ตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ด้านขององค์ประกอบที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ตั้งแต่ 0.60 - 0.74 ตัวบ่งชี้ทั้ง 6 ด้านขององค์ประกอบที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ตั้งแต่ 0.69 - 0.81 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในองค์ประกอบทุกด้านมีความสัมพันธ์กันแบบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าองค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรสังเกตได้ 18 ในตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันทุกตัว จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความเหมาะสมและกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้ สรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง

องค์ประกอบ (ตัวแปรแฝง)	ตัวบ่งชี้ (ตัวแปรที่สังเกตได้)	B	SE	t-Value	R ²
การรับผิดชอบ ต่อตนเอง (SELREALL)	ทำงานด้วยความตั้งใจทุ่มเท (SELRE01)	0.81	--	--	0.66
	ทำงานสำเร็จทันเวลาและมีคุณภาพ (SELRE02)	0.73	0.08	11.45**	0.54
	แสวงหาความรู้ใหม่ตลอดเวลา (SELRE03)	0.73	0.10	11.15**	0.53
	พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อตนเอง (SELRE04)	0.72	0.08	11.28**	0.52
	ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความถูกต้องและเป็นจริง (SELRE05)	0.77	0.08	12.07**	0.60
	ไม่เบียดเบียนและแสวงหาประโยชน์จากผู้อื่น (SELRE06)	0.70	0.09	10.64**	0.49
การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น (WOKTOALL)	ใช้ภาษาและการสื่อสารที่เหมาะสม (WOKTO01)	0.82	--	--	0.67
	แสดงออกต่อผู้อื่นด้วยความเคารพและสุภาพ (WOKTO02)	0.82	0.07	14.21**	0.68
	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (WOKTO03)	0.83	0.06	14.45**	0.69
	มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี (WOKTO04)	0.77	0.07	13.24**	0.60
	ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง (WOKTO05)	0.86	0.07	12.83**	0.74
	แสดงความยินดีกับผลงานหรือความสำเร็จของผู้อื่น (WOKTO06)	0.82	0.06	12.25**	0.67
การรับผิดชอบต่อสังคม (SOCREALL)	ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องร้องขอ (SOCRE01)	0.83	--	--	0.69
	ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมโดยไม่ต้องร้องขอ (SOCRE02)	0.85	0.07	15.79**	0.72
	ดูแลและรักษาสาธารณสมบัติ (SOCRE03)	0.90	0.06	18.08**	0.81
	เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (SOCRE04)	0.85	0.07	16.99**	0.73
	ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง (SOCRE05)	0.86	0.07	16.75**	0.74
	ปฏิบัติหน้าที่ตนตามลัทธิที่ส่งผลดีต่อทั้งตนเองและผู้อื่น (SOCRE06)	0.84	0.05	16.40**	0.70

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t - Value > 2.58)

----- ไม่รายงานค่า SE และ t-Value เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameter)

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order) พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล ของตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบดังแสดงในตารางที่ 2 กล่าวคือ องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มี 3 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ มีดังนี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีองค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 และองค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95

ค่าสถิติทดสอบของค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 14.24 – 14.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t-Value>2.58)

ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลขององค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ 0.95 องค์ประกอบที่ 2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ 0.97 และองค์ประกอบที่ 3 การรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ 0.91

ตารางที่ 2 : ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

องค์ประกอบ	B	SE	t-Value	R ²
การรับผิดชอบต่อตนเอง (SELREALL)	0.98	0.03	14.24**	0.95
การทำงานร่วมกับผู้อื่น (WOKTOALL)	0.98	0.04	14.33**	0.97
การรับผิดชอบต่อสังคม (SOCREALL)	0.95	0.04	15.42**	0.91

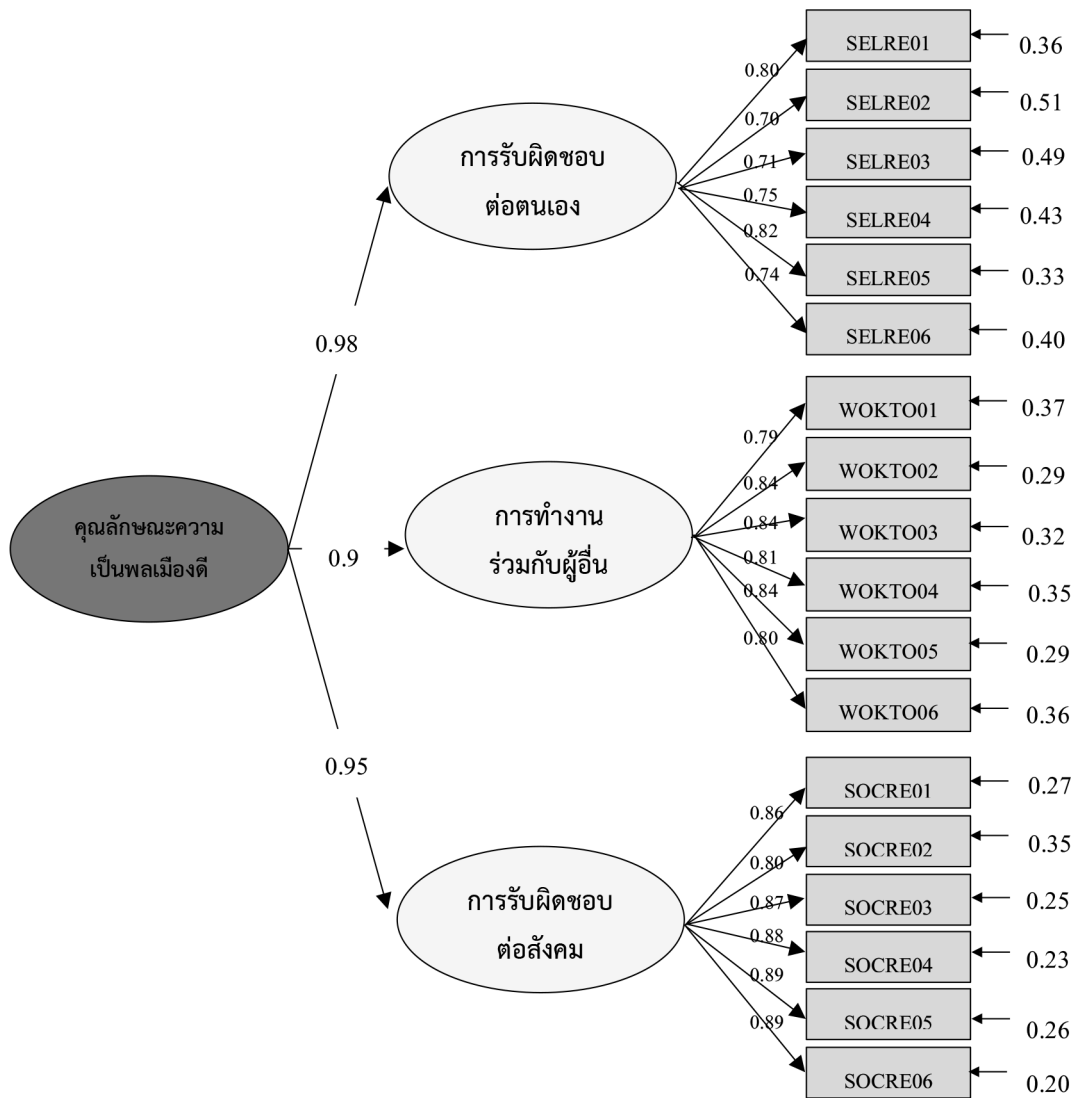
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (standardize factor loading) พบว่าทั้งสามองค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ตั้งแต่ 0.95 - 0.98 โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าสูงที่สุด คือ การรับผิดชอบต่อตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเท่ากัน คือ 0.98 และการรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) และค่าสถิติ t-value พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P-value < 0.01) ส่วนค่า R² ซึ่งเป็นค่าสัดส่วนความแปรผันระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบรวม พบว่า การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าสูงที่สุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.97 รองลงมา คือ การรับ

ผิดชอบต่อตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.95 และการรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าต่ำที่สุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.91 ตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรในตัวแปรแฝงของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความเหมาะสม และกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 3: ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี

ดัชนี	เกณฑ์วัด	ค่าสถิติในโมเดล	ผลการพิจารณา
/ df	2.00	1.208	ผ่านเกณฑ์
p-value	> 0.05	0.077	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.90	0.91	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.030	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.012	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า โมเดลคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าสถิติไค-สแควร์ / df เท่ากับ 1.208 (P-value) มีค่าเท่ากับ 0.077 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่า เท่ากับ 0.95 (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.012 และ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.030 จึงแสดงให้เห็นว่าสามารถยอมรับโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันตามที่กำหนดได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์กับค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน แสดงว่าองค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

ได้แก่ การรับผิดชอบต่อตนเอง การทำงานทำร่วมกับผู้อื่น และ การรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งทุกองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ ล้วนแต่มีความสำคัญโดยผู้สอนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ซึ่งอภิปรายผลองค์ประกอบรายด้านดังนี้

1. การรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นองค์ประกอบแรกของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยผู้สอนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง เกิดการเรียนรู้การทำงานด้วยความตั้งใจ ทুমเท ทำงานให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด มีคุณภาพ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อตนเอง ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความถูกต้องและเป็นจริง และไม่เบียดเบียน และแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น สอดคล้องกับ วรรฐยา ชดช้อย และคณะ (2561) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรู้จักหน้าที่ของตน เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติภารกิจของตนที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ตรงต่อเวลา มีการควบคุมความประพฤติของตน ปรับปรุงตนเองเสมอ และต้องยอมรับในผลของการกระทำของตน ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นองค์ประกอบที่สองของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยผู้สอนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารกับบุคคลอื่นที่เหมาะสมด้วยความสุภาพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ยอมรับบทบาทหน้าที่ของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นเคารพในความแตกต่างของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับ ทศนัย เพ็ญสิทธิ์และ คັນสนีย์ จะสุวรรณ (2564) ที่กล่าวว่า ทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องมีการปรับเปลี่ยนเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับสังคมที่มีความแตกต่างกัน ต้องรู้จักการวางตัวให้เหมาะสม รู้จักกาลเทศะ เคารพให้เกียรติบุคคลอื่นและสถานที่ รวมถึงการควบคุมอารมณ์จิตใจในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารรับส่งข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่น

3. การรับผิดชอบต่อสังคม เป็นองค์ประกอบที่สามของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ซึ่งเป็นองค์ประกอบสุดท้ายโดยผู้สอนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตอาสา ทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา ระเบียบของสังคม รวมถึงปฏิบัติหน้าที่ของตนตามสิทธิของตนเองแต่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม และไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน ซึ่งสอดคล้องกับ ประเมศวร์ พืชผักหวาน และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ความสามารถช่วยเหลือผู้อื่นและอาสาทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่ต้องให้ผู้อื่นร้องขอ สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบของสังคม และปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิ ส่งผลดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น รวมทั้งสังคมส่วนรวม และสามารถดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพย์สินของผู้อื่นและส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้

ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ขยันมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้ผลงานมีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ตลอดจนพัฒนานักศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีทั้ง 3 องค์ประกอบนั้น โดยสามารถนำผลของการวิจัยนี้ไปพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี รวมถึงนวัตกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ให้เกิดแก่ผู้เรียน ผู้สอนควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องส่งเสริมองค์ประกอบด้านการรับผิดชอบต่อสังคมไปด้วยกัน

2. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ การรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ผู้สอนควรส่งเสริม พัฒนาและให้ความสำคัญอย่างมากกับผู้เรียนในการรับผิดชอบต่อสังคม และเน้นให้เกิดการสร้างความตระหนักมากขึ้น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

3. จากผลการพัฒนาโมเดลองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น ถ้าผู้สอนต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ผู้สอนต้องศึกษาและออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกพฤติกรรมบ่งชี้ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับผิดชอบต่อตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีนั้น ควรศึกษาในเชิงคุณภาพด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

2. ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ควรศึกษาวิจัยเชิงทดลอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีครบทุกองค์ประกอบทั้งสามองค์ประกอบ

รายการอ้างอิง

- ทัศนัย เพ็ญสิทธิ์ และศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2564). การศึกษาทักษะทางสังคมเพื่อการเข้าสู่อาชีพของนักศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา*. 5(1). 45-58.
- ประเมศวร์ พิษผักหวาน และคณะ. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 38(103). 237-247.
- วรัญญา ชดช้อย และคณะ. (2561). การศึกษาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพัฒนชยการบึงพระพิษณุโลก. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 12(1). 112-128.
- วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (2551). *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- Davies, I., Gregory, I.& Riley, S. (1999). *Good citizenship and educational provision*. USA and Canada: Garland Inc.
- Hair et al. (2006). *Multivariate data analysis*. (7th ed.). New Jersey: Pearson Education International.
-